

བོད་དང་རྒྱ་ནག་ནང་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་གཤམ་ཆེ་གསལ་འགྲུལ་མདོར་བསྟན་པ།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ནས་ཚེས་ ༡༠ ཉིན་བར།

༡༽ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ལམ་ཐག་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ ༡༢. ༤༤༥ ཡོད་པའི་མདོ་དབྱུག་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལམ་
ཟེ་ལོ་དང་ནས་གོ་མོ་བར་གྱི་ལམ་ཐག་གཉིས་པའི་ཚོད་འཛིན་རང་བཞིན་གྱི་ལས་གཞི་སྟེ་ཀོན་ཅའོ་ལྷན་
ལམ་གསལ་པའི་ཉིས་གཞི་བའི་ལམ་ཐག་དངོས་སུ་ཤར་གཏོང་བྱས། ཀོན་ཅའོ་ལྷན་ལམ་གསལ་པ་ནི་མིག་
སྤར་རྒྱལ་ནང་གི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལམ་གྱི་ལྷན་ལམ་རིང་ཤོས་དེ་ཡིན་ལ་འཇམ་གྱིང་ཐོག་ས་མཐོའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལམ་གྱི་
ལྷན་ལམ་རིང་ཤོས་ཀྱང་ཡིན། ལྷན་ལམ་དེ་མཚོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཐེམ་ཆེན་རྫོང་དང་ལྷན་ལམ་རྫོང་
ནང་ལྷན་གྱི་ཀོན་ཅའོ་རི་བོར་གནས་པ་དང་། མཚོ་བོད་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལམ་ཐེམ་འཕོངས་འབབ་ཚུགས་ནས་ཚོ་
ལ་ལོར་འབབ་ཚུགས་བར་གྱི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོད་ཚོད་རེར་གོ་ལོ་སྟོན་ ༡༤༠ ཡིན་པ་རེད། ལྷན་ལམ་དངོས་
སུ་སྦྱོང་འགོ་ཟེན་རྗེས་ཀོན་ཅའོ་རི་བོ་སྟོན་པའི་དུས་ཚོད་དེ་སྟོན་དང་བསྟུར་ན་ཚོད་གཉིས་དང་སྐར་
མ་ཉི་ཤུ་རེ་སྤང་དུ་འགོ་རྒྱུ་རེད་ཟེས། །ཆ་འཕྲིན་འཕྲུང་ཁྲུང་ས། མི་དམངས་བྱ་བ་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤
ཉིན།

༢༽ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་གྱི་སྤོ་རྒྱ་ཚོད་ ༩ དང་སྐར་མ་ ༡༠ རྩེང་སི་ཁོན་མཁའ་འགྲུལ་ཀྱང་སིའི་
A319 རྒྱལ་ཅན་གྱི་གནམ་གཤམ་སྟེ་ས་ནས་ཀན་སྟོ་བསང་ཚུ་གནམ་ཐང་དུ་འཕྲུར་གཏོང་བྱས་པ་དང་།
གནམ་གཤམ་དེ་གཟའ་འཁོར་རེའི་གཟའ་ཟླ་བ་དང་གཟའ་པ་སངས་ཉིན་བཅས་ལ་འཕྲུར་གཏོང་བྱེད་ཀྱིན་
ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་ཀན་སྟོ་བསང་ཚུ་ནས་སྟེ་བར་གྱི་གནམ་གཤམ་དངོས་སུ་ཤར་གཏོང་འགོ་བཙུགས་པ་

རེད་ཅེས་གནས་ཚུལ་སྒྲིལ། རྒྱ་ཆ་འཕྲིན་འབྲུང་ཁུངས། བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ནས། ཟླ་ ༤
ཚེས་ ༡༧ ཉིན།

༡༽ མཚོ་སྡོན་ཟེ་ལིང་གོང་ཁྱེད་ཀྱི་ཚོང་ཁ་དང་། ལྷོང་སྐོར། གསེར་ལོག་བཅས་རྗོང་གསུམ་གྱི་རི་སུལ་
དུ་གནས་པའི་འགྲིམ་འགྲུལ་སྐབས་མི་བདེ་བ་དང་སློབ་ཞུགས་སྐྱོན་བཅོས་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་
པའི་གོང་ཚེ་ ༡༠༥ དེ་ལོ་དང་སང་ལོར་ཁག་གཉིས་སུ་བཤོས་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་དབུལ་སྐྱོར་གནས་སྡོད་
བྱ་རྒྱུ་ཡོད་ཟེ། རྒྱ་ཆ་འཕྲིན་འབྲུང་ཁུངས། མཚོ་སྡོན་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥
ཉིན།

༤༽ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གསར་འགྲུར་དཔེ་སྐྱོན་ཅུས་ཀྱིས་སྐོང་ཚོགས་བྱས་པའི་
གསར་འགྲུར་ཡོངས་བསྐྱགས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གསར་འགྲུར་དཔེ་སྐྱོན་ཅུས་ཀྱི་
ཅུས་གྲང་གཞོན་པ་ལྷ་གཉིས་བཤད་དོན་དུ། ཉེ་བའི་ལོ་གསར་རིང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱིས་བོད་སྐད་
ཡིག་རིགས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་དང་། དུས་དེབ། ཚོགས་པར་རིགས་བཅས་པར་སྐྱོན་འགྲེམས་སྒྲིལ་བྱེད་པར་
རོགས་སྐྱོར་བྱེད་ཤུགས་ཟུམ་མི་ཚད་པར་ཤུགས་ཚེར་བཏང་བ་དང་། རྩོགས་གཅིག་ནས་དཔེ་དེབ་ཀྱི་ནང་
དོན་འདེམས་པ་དང་འཆར་འགོད་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་འཕུས་ཚང་དུ་བཏང་ནས། རིག་ཆུལ་གསར་ཚོམ་
ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་བྱ་དགའ་སློབ་པའི་ཆེད་སྐྱོད་མ་དུལ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔེ་སྐྱོན་
ཐེབས་ཚུའི་རོགས་དུལ་བཅོན་ལེན་ཏུ་ཐག་བྱས་ཡོད། རྩོགས་གཞན་ཞིག་ནས་སྤྲོད་ཚོང་གཉེར་
དང་པར་སྐྱོན་དངོས་པོ་གཏོང་འདེན་བྱེད་པ་དང་། དཔེ་དེབ་འགྲེམས་སྒྲིལ་བྱེད་པའི་བྱ་གནས་རྒྱ་སྐྱོད་
གཏོང་བ་བཅས་བརྒྱུད་བོད་ཡིག་གི་པར་སྐྱོན་ཡིག་རིགས་འགྲེམས་སྒྲིལ་དང་། བརྒྱུད་བསྐྱགས་བྱིན་ཚོང་
བཅས་ཀྱི་ལམ་སྐྱེས་བས་རྒྱ་ཆེ་ཏུ་བཏང་ཡོད་ཟེ། ལྷ་གཉིས་ད་དུང་བོད་ལྗོངས་སུ་དཔེ་སྐྱོན་ཚོན་པ་
༤ ཡོད་པ་དང་ལོ་རེར་ཆ་སྒྲིམས་བྱས་ན་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་རིགས་ ༩༠༠ དང་དེབ་གྲངས་ཁྲི་ ༣༠༠
པར་སྐྱོན་བྱས་པ་དང་། བོད་ཡིག་ཚོགས་པར་རིགས་ ༡༠ དང་། བོད་ཡིག་དུས་དེབ་རིགས་ ༡༤ ཡོད།
༢༠༡༩ ལོར་བོད་ཡིག་ཚོགས་པར་པར་ཐེངས་ཁྲི་ ༣༥༠༩.༠༤ བཏོན་པ་དང་། བོད་ཡིག་གི་དུས་དེབ་

གྲངས་མི ༤༠.༤༡ པར་རྒྱུན་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར། །ཆ་འཕྲིན་འབྲུང་ཁུངས། བོད་སྡེ་མེད་ཉིན་རེའི་ཚོགས་
པར་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ཉིན།

༤། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་རྒྱ་ཡིག་ ཉོ་མེ་གསར་འགྱུར་བ་རྒྱུ་སུ་“ཁོང་ཚོ་ནི་ཡོལ་བའི་རྒྱལ་ཏུ་ཡིབ་
པའི་ཡུང་གོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མི་མངོན་པའི་ཁ་ལོ་བ་རེད།”ཅེས་པའི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་སྤེལ་བའི་ནང་། རྒྱ་
ནག་དབུས་སྲིད་གཞུང་ནང་ཁ་ལོ་དང་ལག་ལོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཟིན་མཁན་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁ་ལོ་གསལ་
འགྱུར་བ་གཏོང་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་མཁན་ནི་ཡུང་དབྱེང་སྲིད་གཞུང་གི་གཞུང་ལས་ཁང་ཁག་གི་འགན་
འཁུར་དག་ཡིན་ཚུལ་བརྗོད། དེའི་སྲོད་དུ་མིག་སྒྲུབ་ཞེས་ཅིན་མིང་སོགས་ཀྱི་མིག་ལམ་དུ་འགྲོ་མཁན་
གཙོ་བོ་གཤམ་གྱི་མི་འདི་གསུམ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡུང་ནན་ཉེ་ཡི་སློབ་མཛོད་ཨང་དང་པོ་མང་ལུ་
དབྱིན་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་རྗེས་སུ་གཏོང་བའི་རྒྱུར་བཅོས་ཚོགས་རྒྱུང་གཞུང་ལས་ཁང་གི་ཡུ་ལུ་རེན་དུ་
བསྐོས་གཞག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་དང་། གཞན་ཡུང་དབྱེང་གཞུང་ལས་ཁང་གི་ཡུ་ལུ་རེན་ལིས་ཀྱི་ལུ་ལུ་ནི་
རྗེས་སུ་དུང་ཡིག་ལུ་ཡི་འགན་འཁུར་དུ་བསྐོས་གཞག་བྱ་རྒྱུ་དང་། འབྲེལ་བའི་ཆ་འཕྲིན་གཞུང་ལས་ཁང་
གི་ཡུ་ལུ་རེན་ལུ་མེ་ནི་རང་འཇགས་སུ་ལས་དོན་དེའི་སྐོར་འགན་བཞེས་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་འདུག གཞན་ད་
དུང་མིག་སྒྲུབ་པེ་ཅིན་དུ་ཡུང་དབྱེང་རིམ་པའི་འགོ་བཟུང་ཚོགས་རྒྱུང་ ༡༡ ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ནི།

༡། ཡུང་དབྱེང་གི་ཐའེ་མན་ལས་དོན་ཐད་ཀྱི་འགོ་བཟུང་ཚོགས་རྒྱུང་དང་། དེའི་ཚོགས་གཙོ་ཞེས་ཅིན་
མིང་ཡིན་པ་དང་། ཡུ་ལུ་རེན་ཀྱི་ལུ་ལུ་(རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་བྱེད་ཁང་ཐའེ་མན་གཞུང་ལས་ཁང་གི་ཡུ་ལུ་
རེན)།

༢། ཡུང་དབྱེང་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་(སྤྱི་དོན)འགོ་བཟུང་ཚོགས་རྒྱུང་། དེའི་ཚོགས་གཙོ་ཞེས་ཅིན་
མིང་། ཡུ་ལུ་རེན་དབྱེང་ཅེ་མི(རྒྱལ་ཁབ་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ལྷ་ཡོན)།

༣། ཡུང་དབྱེང་ནོར་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་འགོ་བཟུང་ཚོགས་རྒྱུང་། དེའི་ཚོགས་གཙོ་ཞེས་ཞེ་ཆང་། ཡུ་ལུ་
རེན་ལུ་ལུ་ཉི(ཞེས་ཅིན་མིང་གི་སློབ་མཛོད་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་གཞེན་པ)།

ང ། གྲུང་དབྱང་གི་གཞི་བཞུགས་ལྷན་འགོ་བཙུག་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཚུངས། དེའི་ཚོགས་གཙོ་ལེན་ལེ་ཚང་། གྲུང་
ལྷན་གྲང་ཅི་ནམ་(ལས་ཁུངས་དེའི་ལྷན་ལོན།)

ཅ ། གྲུང་དབྱང་གི་རྟོག་འཇུག་དང་ལྷན་འགོ་བཙུག་ལྷན་གྲངས་ཚོགས་ཚུངས། ཚོགས་གཙོ་གྲང་ཉི་ཅང་།
གྲུང་ལྷན་མང་འཇུག་ལ་(ལས་ཁུངས་དེའི་གྲུང་ལྷན་རང་འཇུགས།)

ཆ ། གྲུང་དབྱང་གི་ཤིན་ཅང་ལས་འདོན་ལྷན་གྲངས་ཚོགས་ཚུངས། ཚོགས་གཙོ་ལུས་གྲང་ཉིན། གྲུང་ལྷན་
མང་གི་ལྷན་མེ(རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་གྲུང་ལྷན་གཞི་ལོན་པ།)

ཇ ། གྲུང་དབྱང་གི་བསམ་སློབ་ལས་འདོན་གྲུབ་བསྐྱབས་ལྷན་གྲངས་ཚོགས་ཚུངས། ཚོགས་གཙོ་ལུས་ལྷན་ཉན།
གྲུང་ལྷན་མང་མེན་གྲུང་(གྲུབ་བསྐྱབས་སྲུང་ལི་སྲུང་གྲང་གཞི་ལོན་པ།)

ཉ ། གྲུང་དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་འདོན་ལྷན་གྲངས་ཚོགས་ཚུངས། དེའི་ཚོགས་གཙོ་ལུས་གྲང་ཉིན། གྲུང་
ལྷན་གྲང་དབྱེ་ཅུན་(འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྲུང་སྲུང་ལི་སྲུང་གྲང་གཞི་ལོན་པ།)

ཉ ། གྲུང་དབྱང་གི་སྐོར་གཞིགས་ལས་འདོན་ལྷན་གྲངས་ཚོགས་ཚུངས། དེའི་ཚོགས་གཙོ་མང་མེ་ཉན། གྲུང་
ལྷན་ལེན་ལོན་ལོན་(སྐབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་གྲུང་དབྱང་གི་སྐོར་གཞིགས་ལེན་བཤེར་ལྷན་ལྷན་ལང་གི་ལྷན་
ལོན།)

ཐ ། གྲུང་དབྱང་གི་ཞིང་ལས་ལས་འདོན་ལྷན་གྲངས་ཚོགས་ཚུངས། དེའི་ཚོགས་གཙོ་མང་དབྱང་། གྲུང་ལྷན་
ལེན་ལི་ལྷན་(གྲུང་དབྱང་རྟོག་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གྲུང་ལྷན་གཞི་ལོན་པ།)

ད ། གྲུང་དབྱང་གི་བཟན་ལྷན་གྲངས་ཚོགས་ཚུངས། དེའི་ཚོགས་གཙོ་མེན་ཅན་
གྲུང་ གྲུང་ལྷན་དབྱང་ལྷན་དབྱེན་(སྲི་བདེ་སྲུང་ལི་རྒྱུན་ལས་སྲུང་གྲང་གཞི་ལོན་པ)བཅས་ལྷན་འདུག ། ཆ་
འཕྲིན་འབྱུང་ཁུངས། ཉ་མེ་གསར་འགྱུར་བ་བཟུགས་ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན།

༤། སྲི་བཟུང་བཟུང་སྲུང་དང་། སྲོབ་གསོ་སྲུང་། དེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱེར་བཅས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་གཉེར་
བའི་"རྒྱལ་སའི་མཐོ་སྲོབ་ཀྱི་སྲོབ་གྲུ་ཆེ་མོ་བའི་ཁྲོད་ནས་དམག་མི་བསྐྱེད་ལས་འདོན་སྲིལ་བའི་མཛད་
སྲོ་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་གྱི་ལྷན་འཇུག་ལྷན་འཇུག་ལྷན་གྲངས་ཚོགས་ཚུངས། རྒྱལ་སའི་མཐོ་སྲོབ་ལག་

ནས་ཡོང་པའི་དམག་མིར་ཞུགས་འདོད་ཡོད་མཁན་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་བ་ ༡༠༠༠ ལྷག་ཙམ་དེ་གར་སློབ་
འདྲི་དང་མིང་ཐོ་འགོད་པར་སླེབས་ཡོད་པ་དང་། ༡༠༡༤ ལོའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དམག་བསྐྱེད་ལས་དོན་ཡང་
ཉེན་དེ་ནས་དངོས་སུ་སླེལ་འགོ་ཚུགས། མཛད་སློབ་ཐོག་མཚོ་དམག་དང་། མཁའ་དམག་ མེ་སྐྱོགས་
དཔུང་སྡེ་གཉིས་པ། དྲག་ཆས་ཉེན་ཉོན་དཔུང་སྡེ། པེ་ཅིན་དམག་ཁུལ་ཁང་། པེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱེར་དམག་
བསྐྱེད་གཞུང་དོན་ཁང་བཅས་ཀྱིས་དམག་བསྐྱེད་སྲིད་རྒྱུ་སློབ་འདྲི་ས་ཚོགས་བཙུགས་ནས་སློབ་གྲྭ་ཆེ་
མོ་བ་ཚོར་དོགས་གནད་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཐད་གསལ་བཤད་བྱས་ཟེར། །ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲུང་ཁྱེད་ཀྱི་
ཤིན་ཏུ་གསར་འགྱུར་ཁང་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན།

༥༽ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་བོད་རང་སློབ་སློབ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་སློབ་མི་པའི་བཟོ་རྩལ་
མངོས་རྩལ་ཆེན་མོ་བ་ ༡༥ དཔུང་འདེམས་བྱས། དེའི་ཁྲོད་ཐང་གའི་རིགས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་མངོས་རྩལ་
ཆེན་མོ་བ་ ༡༥ དང་། རྩོགས་བསྐྱེད་རིགས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་མངོས་རྩལ་ཆེན་མོ་བ་ ༡༠ ཡོད་པ་རེད། ཐང་ས་
འདྲིའི་དཔུང་འདེམས་བྱས་པའི་དེའི་ཐོག་ནས་བོད་དུ་རང་སློབ་སློབ་མི་པའི་བཟོ་རྩལ་མངོས་རྩལ་
ཆེན་མོ་བ་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཐུག་འགྲིལ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་བཟོ་རྩལ་མངོས་རྩལ་རྒྱུན་འདྲིན་
དང་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགོ་རྒྱུར་སྒྲུབ་བས་སྐྱེལ་འདེད་བྱེད་བྱུང་ཡོད་ཅེས་བཤད། །ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲུང་ཁྱེད་ཀྱི་
བོད་སློབ་ཉེན་རེའི་ཚོགས་པར་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན།

༦༽ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་གྱི་སྤྱོད་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་
འབྲུག་ཚུ་རྫོང་གི་བསྐྱར་སྐྱེད་ལ་རོགས་སྐྱོར་གནད་སྟེ་འབྲུག་ཚུ་རྫོང་བོད་རིགས་སློབ་འབྲིང་གི་སློབ་སློབ་
མང་བའི་ཐོག་ཁང་གི་ཕྱི་མང་འདྲིང་བའི་མཛད་སློབ་ས་གནས་དེ་གར་འཚོགས། ༡༠༡༠ ལོའི་ཟླ་ ༤
ཚེས་ ༤ ཉིན་འབྲུག་ཚུ་རྫོང་དུ་རི་ཉིལ་འདམ་རྩོ་རྩུང་གྱི་རང་བྱུང་གཞོན་འཚོ་ཚབས་ཆེན་ཞིག་བྱུང་
སྟེ་མི་སྣ་ཤི་མས་དང་རྒྱ་ལོ་གྲོང་གུན་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐེབས་པ་རེད། གཞོན་འཚོ་བྱུང་རྗེས་ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་
བྲམ་དམར་པོའི་ཚོགས་པས་རོགས་སྐྱོར་མ་དཔུལ་མི་དམངས་ཤོག་སློབ་ཁྲི་ ༡༤ བཏང་སྟེ་གཞོན་འཚོ་
རྗེས་ཀྱི་ཉེན་སློབ་གཞོན་སེལ་འཕུལ་བསྐྱེད་རོགས་སྐྱོབ་ལ་སྐྱུང་པ་རེད། གཞན་ཡང་མ་དཔུལ་རྒྱ་སློབ་ཁྲི་

༡༠༠ བཏང་ནས་གོགས་རྗེས་བསྐྱར་སྐྱོད་ལས་གཞི་ཤོད་ཀྱི་འབྲུག་ཚུ་རྫོང་གི་བོད་རིགས་སློབ་འབྲིང་དུ་
སློད་སློབ་མང་བའི་ཐོག་ཁང་བསྐྱོད་ཚུ་ཞེས་གནས་ཚུལ་སྟེལ། །རྩ་འཛིན་འབྲུང་ཁུངས། མི་དམངས་བླ་བ་
ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན།

༧༽ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་གྱི་ལྷ་རྩོ་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འབྲུག་ཚོགས་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་
གོས་ཚོགས་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ལེ་ཅིན་མི་དམངས་ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོར་འཚོགས། ཚོགས་ཐོག་ཏུ་རྒྱལ་
ཡོངས་མི་དམངས་འབྲུག་ཚོགས་བཅའ་བེད་འཕེལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུ་ལེ་ཡོན་གཞིན་པ་ཀྱང་
མིན་ཆེ་ཡིས་གནང་བའི་ཁོར་ལུག་སྲུང་སྐྱོང་སློབ་ཀྱི་བཅའ་བེད་འཕེལ་བའི་བཅའ་བུ་རྒྱུ་མ་ཟེན་ལ་གོས་
ཞིབ་བྱས་འབྲས་སློབ་ཀྱི་སློབ་ཁུར་ཉན་ཞིང་། ཁོར་ལུག་སྲུང་སྐྱོང་བྱས་ཁོངས་སུ་གནས་པའི་འབྲུག་ཐོན་
གནད་དོན་ལ་དམིགས་ནས་བཅོ་བཙུན་མ་ཟེན་གྱི་དག་ལུས་འཆར་ཟེན་བཞི་བའི་ནང་དུ་སྐྱེ་དམངས་ཀྱི་
ཁོར་ལུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་ལུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུའི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་འབེབས་བསྐྱོད་པ་
དང་། སློབ་བཅུད་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་དམར་ཐིག་དབྱེ་འབྱེད་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བསྐྱོད་པ་
དང་། སློབ་འཛིན་གྱི་བཅོན་འདོམས་བྱ་ཐབས་དང་ས་ཁོངས་མཆན་འགོད་ཚོད་འཛིན་ལམ་ལུགས་སློབ་
ཀྱི་གཏན་འབེབས་འབྲས་སློབ་ཚང་བ། ཁོར་ལུག་སྐྱེ་པར་སློབ་ཀྱི་ལུ་གཏུག་བྱེད་པའི་བྱས་ཁོངས་རྒྱ་སྐྱེད།
ཁོར་ལུག་སློབ་ཀྱི་བེད་འཕེལ་བྱ་སྐྱོད་ལ་ཆད་གཅོད་བྱེད་ལུགས་ཆེར་གཏོང་། མ་ལའ་རྒྱུང་འབག་
བཅོག་སྐྱེ་དང་ལྷག་པར་དུ་སྐྱུག་བཅོག་བཅོས་སྐྱོང་དང་དེར་ཁ་གཏད་འཇལ་བར་སྐྱར་ལས་དམིགས་ས་
ཡོད་པའི་གཏན་འབེབས་བཅས་བྱས་པ་རེད་ཟེར། །རྩ་འཛིན་འབྲུང་ཁུངས། མི་དམངས་བླ་བ་ནས། ཟླ་
༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན།

༡༠༽ བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་དང་བོད་སྐད་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལས་དོན་ལ་
གྲུབ་འབྲས་གཡུང་དུ་བྱ་བ་ཐོབ་ཅིང་། ཟླ་ ༤ པའི་ནང་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་དང་གནས་རིག་སྐྱར་རྒྱས་
ཀྱི་ཞལ་བཟུས་དཔེ་ཚོགས་ ༡༠༠ ལྷག་ཙམ་བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོད་ཁང་གིས་པར་སྐྱོད་འབྲེམས་
སྟེལ་བྱས། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་འཕྲོད་བསྟེན་ཐིང་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་དང་བོད་སྐད་དོ་དམ་རྩལ་གྱི་

འགན་འཛིན་གཞིན་པ་པ་སངས་ཀྱིས། རྣམ་གྲངས་དེ་ནི་ ༡༠༡༩ ལོའི་རྒྱལ་ཁབ་པར་སྐྱབ་ཐེབས་ཚུའི་
རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་། དེར་རོགས་དངུལ་སྒོར་གྱི་ ༡༡༠༠ ཐོབ་པ་དེ་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་
སློབ་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐྱབ་འགན་འཁུར་བའི་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་དང་བོད་སྐད་ཀྱི་དཔེ་རྙིང་རྒྱུར་
སློབ་རིགས་ཀྱི་པར་སྐྱབ་རྣམ་གྲངས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ལ། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་བོད་ལྗོངས་ལ་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་
ཁབ་པར་སྐྱབ་ཐེབས་ཚུའི་རོགས་དངུལ་རྣམ་གྲངས་ཆེ་ཤོས་དེའང་ཡིན། དཔེ་ཚོགས་དེར་སྐྱབ་པམ་
༩༠ དང་ཡིག་འབྲུ་གྱི་ ༡༥༠༠ ཡོད་ཅིང་། བཤུ་ལོ་གཙོ་བོ་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་དང་བོད་སྐད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས། མང་གཞིའི་རིག་གཞུང་། བཤུ་ལོ་སྐད་སྐད་བཅོས་ཉམས་སྦྱོང་། གནམ་རིག་རྒྱུར་རྩིས་སོགས་ཡིན་
ཞེས་བཤད། པ་སངས་ཀྱིས་ད་དུང་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་ཚན་རིག་
ཞིབ་འཇུག་ཐད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་མ་དངུལ་འཛོག་པའི་བྱེད་སྒྲུབ་ལོ་རེའི་བཞིན་ཆེ་རུ་བཏང་ཡོད་པ་
དང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་བཙུགས་པ་ནས་བཟུང་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་བོད་
ལུགས་གསོ་རིག་དང་། སྐད་བཅོས་ཀྱི་ཡིག་ཆ། ཚ་ཆེ་བའི་གཞུང་ལུགས་སློབ་འདོན། དེ་དག་ལེགས་སྒྲིག་
ཚོམ་སྒྲིག་པར་སྐྱབ་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་ཐད་དགོ་མཚན་ལྟན་པའི་རྒྱུ་པ་ཐོན་ནས་ལུགས་སྐྱབ་དང་རིན་
ཐང་ངེས་ཅན་ལྟན་པའི་དཔུང་ཚོམ་དང་ཆེད་ཚོམ་ཁག་གཅིག་ལེགས་སྒྲིག་དང་པར་སྐྱབ་བྱས་ཡོད་ཟེར།
། ཆ་འཕྲིན་འབྲུང་ཁུངས། བོད་ལྗོངས་ཉེན་རེའི་ཚགས་པར་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཉིན།

༡༡། ཉེ་ཆར་བོད་རང་སློབ་ལྗོངས་ཀྱིས་མངོན་མིན་རིག་གནས་ལུལ་བཞག་གི་ལོ་འཁོར་གྱི་རྒྱུན་འཛིན་
པ་ལེགས་ཤོས་བཙུ་དཔུང་འདེམས་ཐེངས་དང་པོ་བྱས་པའི་བྱེད་སློབ་སྐྱེལ་ནས་ ༡༠༡༩ ལོར་མངོན་མིན་
རིག་གནས་ལུལ་བཞག་རྒྱུན་འཛིན་ལས་དོན་ནང་བྱས་རྗེས་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་མི་སྒྲེར་ལ་གཟེངས་
བསྟོད་བྱས། གཟེངས་བསྟོད་ཐོབ་པའི་ཁག་དང་པོའི་ལོ་འཁོར་གྱི་རྒྱུན་འཛིན་པ་ནོར་བུ་སྤྲི་ཐར་དང་།
བོད་སྐད་རིན་ཆེན་གྲང་སྦྱོར་གྱི་སྐད་སྦྱོར་ལག་ཚལ་རྒྱུན་འཛིན་པ་དོ་རྗེ། འབྲི་གྲང་སློབ་བཟོ་ཚལ་རྒྱུན་
འཛིན་པ་ཆེ་རིང་སྐད་ཚོགས། གཞིས་ཚེ་རྣམ་གླིང་ཤངས་པའི་ལྷ་མོའི་རྒྱུན་འཛིན་པ་ལྟག་པ། ལྷོ་ཁ་མཚོ་
སྐ་མོན་པའི་ཨ་ཅེ་ལྷ་མོའི་རྒྱུན་འཛིན་པ་སྐལ་བཟང་བསྟན་འཛིན་བཅས་དང་། བོད་རང་སློབ་ལྗོངས་
རིམ་པའི་རྒྱུན་འཛིན་པ་ཉིང་གི་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ་རྫོང་མཚོ་འགོའི་གདོན་གྱིའི་ཞབས་བྲོའི་རྒྱུན་འཛིན་

པ་བག་གོ་དང་། ཆབ་མདོའི་ཀམ་སྐར་བྱིས་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱན་འཛིན་པ་ཀམ་བདེ་ལེགས། བག་རྒྱུ་དཔལ་
མགོན་ཉི་མ་ཤང་གི་གཞས་ཆེན་རྒྱན་འཛིན་པ་སྲི་མཚོད་པ་སངས། མངའ་རིས་རྩ་མདའི་གྲུ་གེའི་ཤོན་
ཞབས་བྲོའི་རྒྱན་འཛིན་པ་སྐྱོལ་དཀར་བཅས་ཡིན་པ་རེད། །ཆ་འཕྲིན་འབྲུང་ཁུངས། བོད་རྫོངས་ཉིན་
རེའི་ཚགས་པར་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན།

༡༡༽ མང་ཚོགས་ཀྱི་ལུས་རྩལ་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་ལུས་སྦྱོང་སྐྱོད་བས་བས་བྱུང་གདལ་ཏུ་གཏོང་ཆེད། བོད་
རང་སྦྱོང་རྫོངས་ལུས་རྩལ་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱིས་འདི་ལོར་རྒྱ་ཚོགས་ཀྱི་ལུས་རྩལ་མཚུབ་བྲིད་པ་ ༢༠༠
གསོ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པ་བརྒྱུད་དམངས་ཡོངས་ལུས་རྩལ་སྦྱོང་བརྟེན་ནང་
ཞུགས་རྒྱུར་སྡེ་བྲིད་བྱུང་བ་བྱ་རྒྱུ་རེད། བོད་རྫོངས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་ལུས་རྩལ་མཚུབ་བྲིད་པ་ལག་
དང་པོའི་གསོ་སྦྱོང་འཛིན་གྲུ་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ལྷ་སར་སློབ་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། སློབ་མ་ ༡༤༠ ལྷག་
ཙམ་ཞུགས་ཡོད་ཟེར། །ཆ་འཕྲིན་འབྲུང་ཁུངས། བོད་རྫོངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་
༡༤ ཉིན།

༡༢༽ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ཀྱང་དབྱང་སྤྱི་གཞི་ཁྲིམས་ཞིབ་བཤེར་ལྷན་ལའ་གི་ལྷ་ཞིབ་བྱུང་ཡི་ཏེ་
ཚུགས་སུ་བཀོད་པའི་གནས་ཚུལ་ལྟར་ན། མཚོ་སློབ་ཞིང་ཆེན་དམར་ཤོག་གི་རྒྱན་ལས། ཟླ་ལོང་གོང་
ཁྲིར་གྱི་དམར་ཤོག་གི་རྩུའུ་ཅི་ཡིན་པའི་མའོ་ཞའོ་བིང་སྤྱི་གཞི་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྦྱོང་ཚབས་ཆེན་
དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་སྟབས། མིག་སྐྱོར་ཆ་འཕྲུགས་ཀྱི་བརྟེན་དབྱུང་དང་ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལྷགས་དང་།
གོ་གནས་སའོ་ཡོད་ཟེར། །ཆ་འཕྲིན་འབྲུང་ཁུངས། མི་དམངས་བྱ་བ་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ཉིན།

༡༣༽ ཉེ་ཆར་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣས་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་པ་ལྟར་ན། མ་འཛོག་རྒྱ་སློབ་ཁྲི ༢༠༦ བཏང་བའི་
བང་བསྟན་བྲག་ལྷག་གི་རྗེས་ལྷན་ཆེ་ཤོས་དེ་དྲུང་དཀར་སུ་དབང་རྗེས་ལྷན་ཉམས་གསོའི་དུས་ཐེངས་
དང་པོའི་རི་ཐོག་རྒྱ་འབྲུང་དང་བྲག་ལྷག་བཅས་སྦྱོང་ལས་གཞི་དེ་མིག་སྐྱོར་ལེགས་སྐབས་ཟླ་བཟའི་གྲུབས་ཡོད་

ཅིང་། རྩོན་ཅིས་བྱས་ན་པལ་ཆེར་འདི་ལོའི་ནང་ཁྱོད་ཡོངས་ནས་ལེགས་འགྲུབ་ཐུབ་ཆུ་ཡིན་ཚུལ་བཤད།
གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྗེས་ལྷན་ཡིན་པའི་དྲུང་དཀར་སྤྱད་བའང་དེ་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རྩ་མཐའ་རྫོང་དུ་
ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་དྲུང་དཀར་བཟང་གིས་ཚོས་སྤོང་དགོན་གྱི་རྗེས་ལྷན་དུ་ད་ལྟ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྲག་
སྤྱག་ ༡༠༠ ཅམ་ཡོད་པར་རིང་ཚད་སྤྱི་ཏུ་ ༡༠༠༠ ཟེན་པ་དང་སྤྱད་བའང་བྲག་སྤྱག་ཚོགས་ཏེ་དགོན་རྩེ་
དང་། མཁར་རྫོང་། བྲག་སྤྱག་ མཚོད་རྟེན་མང་པོ་བཅས་ཀྱི་སྤྱིའི་སྤྱི་ཏུ་བཞུ་བཞི་མ་གྲི་གཅིག་ལས་བཟལ་
པ་འདུག་ཅེས་གནས་ཚུལ་སྤྲེལ། །རྒྱ་ཆ་འཕྲིན་འབྲུང་ཁུངས། ལྷན་གྲོའི་བོད་ཀྱི་གསར་འགྱུར་བླ་ཚུགས་
ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ཉིན།

༡༥ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྷན་གྲུང་གྲུང་དབྱེད་ཆབ་སྲིད་ཚུས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་
འཇགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་དུས་བདེར་སྤྱང་སྐྱོང་ཏུན་ཏིག་བྱ་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་མཉམ་སྲེབ་སྐྱོབ་སྐྱོང་ཐེངས་བཅུ་
བཞི་བྲམ། ལྷན་གྲུང་གྲུང་དབྱེད་གི་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུ་ཅི་ཞེས་ཅིན་མིང་གིས་སྐྱོབ་སྐྱོང་གཙོ་སྐྱོང་གནང་སྐབས།
དུས་བབ་གསར་པའི་འགྲན་སྐྱོང་གསར་པར་ཁ་གཏད་བརྒྱབ་སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་དུས་བདེར་སྤྱང་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་སྐྱུར་བཅོས་ཁྱོད་ཡོངས་ནས་གཏིང་ཟབ་ཏུ་གཏོང་རྒྱ་དང་“ལོ་
བརྒྱ་གཉིས”ཀྱི་འབད་འཐབ་དམིགས་ཚད་མངོན་དུ་འགྱུར་རྒྱ། ལྷན་དུ་མི་རིགས་རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱར་
དར་གྱི་ལྷན་གྲོའི་སྤྱགས་འདུན་མངོན་དུ་འགྱུར་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བ་ཞིག་རེད། ས་གནས་ཁག་དང་སྤེལ་ཚན་ཁག་གིས་རང་འགན་རང་སྐྱབ་དང་། རང་འགན་རང་འཁུར།
གཞིགས་འདེགས་དམ་ཟབ། མཉམ་ལས་ཏུར་ཐག འགན་འཁྲི་གཙང་འཁུར་དང་ལས་འགན་ལེགས་
སྐྱབ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་བརྟན་སྡིང་སྤྱང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་མཉམ་སྤྱགས་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད།

ཞེས་ཅིན་མིང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་སྤྱང་སྐྱོང་བྱེད་པར་ངེས་པར་དུ་སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་སྡིང་ཞི་
མཐུན་གྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྤེལ་དགོས་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་འགོག་སེལ་གྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་
སྤེལ་ཏེ་ལམ་ལུགས་དང་། ལམ་སྐོལ། སྤྱི་དུས། ལས་དོན་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་

འགོག་སེལ་ལས་དོན་ལ་སྐྱལ་འདེད་རྒྱུ་ཐག་གཏོང་དགོས། འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྤོངས་ཡོངས་རང་བཞིན་
དང་། མཐུན་སྦྲེལ་རང་བཞིན། རྒྱན་མཐུད་རང་བཞིན་བཅས་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ་དམངས་འཚོའི་ལས་དོན་
འགན་ལེན་དང་ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་ལྷན་སྐྱེད་བརྒྱུ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགན་ལྷན་འབྲུང་ཙམ་ནས་
སྤོངས་འགོག་བྱེད་པ་དང་ཉུང་དུ་གཏོང་དགོས། ཞེས་ནན་བརྗོད་བྱས། །འཕྲིན་དུ་གསལ་འབྱུང་ཁང་ནས།
ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན།

༡༤༽ རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་འཕུས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ལྷན་ལྷན་གྱི་འཕུལ་འབྲུག་ཏུ་མི་ཚེས་ལྷན་
ཤོས་འབའ་བ་སྤུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་གྱི་ཕུང་བོ་དུས་སྐྱེལ་མཛད་སྟེ་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་པེ་ཅིན་སུ་
པའོ་རི་བོའི་གསལ་བཟུང་གི་སྤྱི་པའི་དུས་སར་འཚོགས་ཤིང་། མཛད་སྟེ་པེ་ཅིན་གྱིས་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་
སྐྱེལ་བ་རེད། འདས་བརྗོད་བཏང་བའི་ཚོགས་འཕུལ་འབྲུག་དང་། “ཕུང་བོ་ཕུང་འབྲུག་ཏུ་གི་སྤུལ་ཕུང་ཏུ་
ཡོན་ཏེ་མི།”ཞེས་བརྗོད་འདུག ཕུང་བོའི་སྟེང་ཏུ་དར་བཀའ་ཡོད་པ་དང་། བོད་རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་
གིས་ཕུང་བོ་བས་སྐྱེལ་ཞུས་འདུག འབའ་བ་སྤུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་མཚོགས་སྤྱི་གཤེགས་ནས་ཏེ་ལམ་ལྷན་
གཅིག་སོང་ཡོད་ནའང་རྒྱ་ནག་གཞུང་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་འཚོགས་སོགས་ནས་དེའི་སྟོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ད་
དུང་གང་ཡང་སྐྱེལ་མི་འདུག །འཚོ་འཕྲིན་འབྲུང་ཁུངས། ཞིན་ཏུ་ཉིན་རེའི་ཚོགས་ཤོག་ནས། ཟླ་ ༤
ཚེས་ ༡༡ ཉིན།

༡༥༽ ཉེ་ཆར་རྒྱལ་ཁབ་སྡོད་ཁང་དང་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་གསེབ་འཛུགས་སྐྱོན་ཕུལ་དང་། རིག་གནས་ཕུལ་
ལོར་སྤིད་ཕུལ་བཅས་ཀྱིས་ ༢༠༡༣ ལོའི་ཟླ་ ༡༢ ནས་ ༢༠༡༩ ལོའི་ཟླ་ ༥ བའི་བར་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་
ཕུང་བོའི་སྟེལ་རྒྱན་གྲོང་ཚོའི་མིང་ཐོ་ཁག་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་མིང་ཐོ་ཁྱབ་བསྐྱགས་བྱས་ཤིང་། མིང་
ཐོ་དེའི་ནང་བོད་སྟོང་ས་ཉིང་གི་ས་ཁུལ་གྱི་གོང་པོ་རྒྱ་མདའ་རྫོང་མཚོ་མགོ་ཤང་གི་མཚོ་མགོ་གྲོང་ཚོ།
ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤུར་ཁམས་རྫོང་འཇང་མི་རིགས་ཤང་གི་ཡར་གསེང་གྲོང་ཚོ། ཆབ་མདོ་མངོ་སྤང་རྫོང་
སྟོབས་འབར་ཤང་གི་བཅུད་གཡང་གྲོང་ཚོ། གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་སྤྱི་དྲོང་རྫོང་གོ་ཐང་ཤང་གི་རུད་གྲོང་ཚོ་
དང་། སྤྱི་དྲོང་གྲོང་རྣལ་གྱི་སྤང་གཞོང་གྲོང་ཚོ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་རྒྱ་མ་ཤང་གི་ཁྱི་

ཁང་གོང་ཚོ་བཅས་གོང་ཚོ་དྲུག་ཚུད་ཡོད་ཚུལ་བཤད། །ཁྲུ་འཕྲིན་འབྲུང་ཁུངས། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་
གསར་འགྱུར་དྲ་ཚུགས་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༧ ཉིན།

༡༥༽ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གྲུང་གྲུང་གྲུང་དབྱང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩུུ་ཅི། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩུུ་ཞི། གྲུང་དབྱང་
དམག་དོན་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་རྩུུ་ཞི་ཞིས་ཅིན་མིང་གིན་ཅང་དུ་ཕེབས་ཏེ། གིན་ཅང་གིས་སྐབས་བཙོ་
བརྒྱད་པའི་གྲུང་ལྷ་ཚང་འཛོམས་གོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་དགོངས་དོན་དོན་འཁྲོལ་བྱེད་ཚུལ་
དང་། རྫོགས་ལུགས་སྐྱུར་བཙོས་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པའི་ལས་སྒོ་ཁག་དོན་འཁྲོལ་བྱེད་ཚུལ། གིན་ཅང་གི་སྐྱུར་
བཙོས་དང་། འཕེལ་རྒྱས། བརྟན་ལྷིང་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཅས་ལ་རྟོག་ཞིབ་གནང་བ་རེད་ཟེར།
(ཡིན་ནའང་ཞིས་ཅིན་མིང་གིས་ཕེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་མ་ཐག་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་གྱི་དགོང་མོར་གིན་ཅང་
གི་སྤྱི་གནས་ས་ཁུལ་རྩུུ་ལུུ་ལུུ་ལུུ་ཅིའི་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་སྟོ་མར་འབར་གས་དོན་རྐྱེན་བྱུང་སྟེ་མི་
གསུམ་རྐྱེན་ལམ་དུ་སོང་བ་དང་། མི་ ༥༧ ལ་མས་སྒྲོན་བྱུང་འདུག ཡིག་སྐྱུར་པས)།ཁྲུ་འཕྲིན་འབྲུང་
ཁུངས། མི་དམངས་དྲ་བ་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༧ ཉིན།

༡༧༽ ལོ་ངོ་ ༤༠ ཡི་འཚོལ་སྤྱད་བརྒྱུད་ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་མི་རབས་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིག་
གནས་ལས་དོན་པའི་འབད་བཙོན་འོག་མིག་སྤར་ཅུང་ཆ་ཚང་བའི་ཀན་སྟོའི་བོད་རིགས་ཀྱི་དམངས་
གཞས་ཏེ་«ཀན་སྟོའི་བོད་རིགས་ཀྱི་དམངས་གཞས་གཅིག་སྤྱད»ཅེས་པ་པར་སྐྱབ་བྱས་ཤིང་། དཔེ་དེབ་
པར་སྐྱབ་བྱས་རྗེས་ཡི་གེའི་རྣམ་པར་བརྟེན་ནས་བོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་འཛེབས་ལྷན་པའི་དམངས་གཞས་
གཞི་ནས་ཉར་ཚགས་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟེ་ས་གནས་དམངས་གཞས་དག་ཐོག་ནས་བརྒྱུད་སྤོད་བྱེད་པའི་ལོ་
རྒྱུས་མཐུག་འགྲིལ། ཀན་སྟོའི་བོད་རིགས་དམངས་གཞས་ལ་བཙོ་སེམས་ཀྱི་ཕྱུག་པ་དང་། མཚོན་སྟངས་
ཞིབ་ཚགས་པ། གཞས་གདངས་སྣ་མང་ཅན། བད་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་ཡོད་པ་
དེར་དུས་ཚེན་གྱི་སྤྱི་གཞས་དང་མཛེས་གཞས་སོགས་སྤྱད་བྱེད་ཡོད། ༢༠༠༩ ལོར་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་
མངོན་མིན་རིག་གནས་ལུལ་བཞག་ཁག་གཉིས་པའི་མིང་ཐོའི་ནང་བཅུག་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་
ཚོགས་ཡར་རྒྱས་འགོ་བ་དང་དེང་རབས་ཅན་གྱི་རིག་གནས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་

དར་བ་དང་བསྐྱུན་གཞོན་ལུ་མི་རབས་མང་པོ་ཞིག་གིས་གདོད་མའི་རྣམ་པའི་དམངས་ཁྲོད་སྐྱེ་ཆུང་ལ་དང་
ལེན་དང་སློབ་སྦྱོང་དེ་ཅུ་བྱེད་འདོད་མེད་པ་རེད།

ཀན་ལྷོ་ས་ཁུལ་གྱི་དམངས་གཞུང་གི་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དག་ཤོག་གི་སྐྱེ་ཆུང་གསར་ཅོམ་ཞིག་
ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་གསོན་ཉམས་ལྡན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་བུ་བུ་ཀྱི་དཔེ་དེབ (Encyclopedia 百
科全书) ཅིག་ཡིན། དེས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་མཚོན་ཡོད།
འོན་ཀྱང་དབྱུངས་གཞུང་ཡི་གེར་བཀོད་ཡོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་ཆུང་ཀན་གསར་རིམ་གྱིས་ཆོ་འཕོ་བ་དང་
བསྐྱུན་ནས་རྒྱན་འདྲིན་པ་སྟོངས་པའི་སྤང་ཆུང་ཆོས་ཆེན་ཐོན་འདུག ཅིས་ཀན་ལྷོ་ས་ཁུལ་རིག་གནས་
ཁང་གི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣས་དོ་སློང་གནང་། །ཆ་འཕྲིན་འབྱུང་ཁུངས། རྒྱུང་གོའི་བོད་ཀྱི་གསར་འགྱུར་
བརྒྱུགས་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༧ ཉིན།

༡༠༽ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཡིག་བརྗེ་ཚད་ཚད་ལྡན་ཅན་ལས་དོན་མཛུབ་བྲིད་
ལྷན་ཁང་གི་ཅིན་ཏུ་བཅུགས་པ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཡིག་ཁྲུང་ཁོངས་ཀྱི་རིགས་
གཅིག་མཁས་ཅན་དང་མཁས་དབང་ ༦༡ གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་ལྷན་གྱི་འགན་བཞེས་ཤིང་། ཁོང་རྣམ་
པས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཡིག་བརྗེ་ཚད་ཚད་ལྡན་ཅན་ལས་དོན་ལ་མཛུབ་བྲིད་དང་མཐུན་སྦྱོར་བྱ་
རྒྱུ་རེད། དོ་སློང་ལྟར་ན། ལྷན་ཁང་དེའི་ཁོངས་མིའི་ཚན་པའི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་སྤུ་ལྷན་ལྷན་དང་།
སྟོངས་གཅིག་དང་ཞིང་ཆེན་བཞིའི་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་ཚན་པ་ ༡༦ ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་མི་
དམངས་འཐུས་ཚོགས་སྐབས་བཅུ་པའི་རྒྱན་ལས་ལྷན་ཁང་གི་ལྷན་ཁང་གཞི་གུང་གཞོན་པ་རག་སྡེས་
གིས་ཀྱུ་ལུ་རེན་ལྷན་གྱི་འགན་བཞེས་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཡིག་བརྗེ་ཚད་
ཚད་ལྡན་ཅན་ལས་དོན་ལྷན་ཁང་གིས་རང་དོན་གྱི་ཆ་འཕྲིན་འཕྲིན་སྦྱོང་དང་། ཐ་སྦྱོང་
གསར་པ་དང་བརྗེ་ཚད་ཡིག་སྐྱུར། བཀའ་བཅད། ཁྲུང་བསྐྱུགས་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་བྱ་
ཐབས་བཟོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཐོབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་རབ་དང་རིམ་པར་ཁས་ལེན་གང་ལེགས་གནང་བ་མ་
ཟད། བོད་སྐད་ཡིག་བརྗེ་ཚད་ཚད་ལྡན་ཅན་ལས་དོན་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ང་ཚོར་སྤྱད་པའི་གཟི་བརྗིད་ཆེ་
ལ་དཀའ་ཚོགས་མང་པའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཏང་གི་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས་ཁྲོད་ཡོངས་ནས་

ཡང་དག་ངང་ལག་བསྟར་དོན་འཁྲོལ་བྱ་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལས་འགན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་
པས། འགན་འཁུར་གཞི་བཞིན་དང་ལས་འགན་སྡོམ་པོ་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་འདི་བོད་སྐད་ཀྱི་
ལས་དོན་གཞན་དང་འབྲེལ་ཞིང་། འདི་ཉང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱེད་སྟོན་སྲིད་ཇུས་ཚམས་བོད་སྐད་ཀྱི་
ལག་བསྟར་དོན་འཁྲོལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཚན་རིག་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ཚད་
གོང་མཐོར་གཏོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། བོད་སྐད་ཀྱི་བརྟན་ལྷིང་འཕེལ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ།
རྒྱ་ལའི་རྩ་ཚོགས་དང་རྒྱབ་སྟོན་གྱི་ཡུང་གོར་ཚོལ་པའི་སྟོབས་ཤུགས་དང་འཐབ་ཚོད་དགོས་མཁོ་དང་
འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེས་བཤད་འདུག ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ད་དུང་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཡིག་བརྗོད་ཚད་
ལྡན་ཅན་ལས་དོན་ལྷུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་ཐ་སྟོན་གསར་པ་དང་བརྗོད་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་རྒྱ་ཚད་
ལྡན་དང་ཁྱབ་གདལ་བེད་སྟོན་བྱ་ཐབས་ལ་གྲོས་བསྟར་བྱས་ནས་གྲོས་འཆམ་བྱང་། ཞེས་གནས་ཚུལ་
སྟེལ། །རྩ་ཚོགས་འདུང་སྐབས། མི་དམངས་ཏུ་བ་ནས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ ཉིན།

བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ནས་སྤྱི་ལོ་བྱུང་།

༢༠༡༤ ལོའི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡ ཉིན།